

Ghid privind incompatibilitățile și conflictele de interese

Kingdom of the Netherlands

Project:

**“Strengthening the capacity of the
National Integrity Agency”**

This project is financially supported by the
Matra-KAP Programme of the Royal Netherlands
Embassy in Bucharest

Project:

**“Increasing accountability in
public administration”**

Supported by a grant from Iceland,
Liechtenstein and Norway through the EEA
Financial Mechanism

CONFLICTELE DE INTERESE	4
Definiție.....	4
Tipuri de conflicte de interes.....	5
Legi relevante pentru reglementarea conflictului de interes	5
Conflictul de interes în legislația românească	6
A. Drept penal.....	6
B. Drept administrativ	8
Pentru toate categoriile de aleși locali.....	8
Primari și viceprimari	9
Consilieri locali	9
Președinți și vicepreședinți de consilii județene	10
Consilieri județeni	10
Pentru funcționarii publici	11
Declarația de interes.....	12
Diferența între conflicte de interes și incompatibilități.....	14
INCOMPATIBILITĂȚILE	15
Pentru aleșii locali.....	15
Primari	15
Viceprimar	16
Președintele consiliului județean	17
Vicepreședintele consiliului județean	18
Consilieri locali	19
Consilieri județeni	20
Prefect și subprefect.....	21
Când intervine incompatibilitatea?	22
Pentru funcționarii publici	23
Criterii de incompatibilitate	23
Raporturi ierarhice directe	25
Candidaturi	25
Apartenența la formațiuni politice	25
Incompatibilități privind apartenența la organele de conducere a sindicatelor.....	26
Sanțiuni.....	26

CONFLICTELE DE INTERESE

Definiție

Un oficial public este în conflict de interese atunci când, în virtutea funcției publice pe care o ocupă ia o decizie sau participă la luarea unei decizii cu privire la care are și un interes personal.

Recomandarea 10/2000 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei include o definiție a conflictului de interese pentru funcționarii publici în articolul 13:

Conflictul de interese apare atunci când funcționarul public are un interes personal care influențează sau pare să influențeze îndeplinirea atribuțiilor sale oficiale cu imparțialitate și obiectivitate. Interesele private ale funcționarului public pot include un beneficiu pentru sine sau pentru familia sa, pentru rudele sale apropiate, pentru prieteni, pentru persoane sau organizații cu care funcționarul public a avut relații politice sau de afaceri. Interesul personal se poate referi și la orice datorii pe care funcționarul public le are față de persoanele enumerate mai sus¹.

Conform OECD², conflictul de interese implică un conflict între datoria față de public și interesele personale ale unui oficial public. Conflictul de interese apare atunci când interesele oficialului public ca persoană privată influențează sau ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților oficiale.

Vom analiza pe rând părțile componente ale acestei definiții:

1. Participarea la luarea unei decizii – așa cum vom vedea mai jos, această condiție este îndeplinită atât atunci când decizia depinde exclusiv de voința oficialului public în cauză, cât și atunci când acțiunea oficialului public respectiv reprezintă doar o verigă din procesul de luare a deciziei. Condiția este îndeplinită și atunci când oficialul public este parte a unui organism colectiv care decide prin vot, iar acesta participă la dezbateri și la vot.
2. Existența unui interes personal – acesta poate fi reprezentat de un beneficiu pe care oficialul public sau o persoană apropiată acestuia îl obține ca urmare a deciziei luate. Așadar, pentru a se afla într-un conflict de interese, oficialul public trebuie să ia parte la luarea unei decizii care să îi afecteze un interes personal.

1 Recommendation No. R (2000) 10 of the Committee of Ministers to Member states on codes of conduct for public officials, disponibil la adresa web <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=353945&Site=CM>

2 Managing Conflict of Interest in the Public Service, disponibil la adresa web <http://www.oecd.org/dataoecd/17/23/33967052.pdf>

Tipuri de conflicte de interes

Conflictul de interes poate fi de mai multe tipuri. Poate fi potențial în situația în care un oficial are interese personale de natură să producă un conflict de interes dacă ar trebui luată o decizie publică.

Conflictul de interes potențial – X este arhitectul șef al orașului ABC, iar fratele său este directorul unei mari companii de construcții.

Conflictul de interes actual apare în momentul în care oficialul este pus în situația de a lua o decizie care l-ar avantaja sau care ar avantaja un apropiat de-al său sau un partener de afaceri.

Conflictul de interes actual - X este arhitectul șef al orașului ABC, iar compania fratelui său a depus documentația pentru obținerea unei autorizații de construcție în respectivul oraș.

Al treilea tip de conflict de interes este cel consumat, în care oficialul public participă la luarea deciziei cu privire la care are un interes personal, încălcând prevederile legale.

Conflictul de interes consumat – X, în calitatea sa de arhitect șef al orașului ABC, a semnat autorizația de construcție solicitată de compania fratelui său

Așteptările publicului privind conduita pe care oficialul public trebuie să o aibă variază în funcție de tipul concret de conflict de interes existent la un anumit moment. Dacă în cazul conflictului de interes **potențial** conduita cerută oficialului este mai degrabă pe exercitarea în mod **transparent și echidistant** a atribuțiilor sale, în cazul conflictului de interes **actual** oficialul trebuie **să se abțină** de la luarea oricăror decizii, informându-și superiorul ierarhic despre situația apărută. Conflictul de interes **consumat** apare în cazul în care oficialul nu s-a abținut de la luarea unei decizii în ipoteza unui conflict de interes actual și implică **latura sancționatorie** a reglementării.

Legi relevante pentru reglementarea conflictului de interes

Pentru aspectele administrative

Legea 215/2001, a administrației publice locale

Legea 161/2003, privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției

Legea 393/2004 privind statutul aleșilor locali

Legea 176/2010, privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice,

pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

Pentru aspectele penale

Codul Penal al României

Legea 78/2000, privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Grade de rudenie și afinitate

Pentru a nu exista confuzii, vom defini care sunt **gradele de rudenie** și de **afinitate**.

Gradul de rudenie se aplică după cum urmează:

- gradul I: fiul și tatăl
- gradul II: frații
- gradul III: unchiul și nepotul de frate
- gradul IV: verii

Relația de afinitate apare între un soț/soție și rudele celui/alt soț/soție.

Gradul de afinitate este luat în calcul astfel:

- gradul I: mama și soția fiului acesteia / soacra și nora
- gradul II: cumnatele și cumnații
- gradul III: unchiul și soția nepotului de frate
- gradul IV: verii, soții și soțiile acestora

Conflictul de interese în legislația românească

A. Drept penal

Cod Penal - **Articolul 253¹** - *Competența aparține Parchetului de pe lângă Curtea de Apel*

Articolul 253¹ din Codul Penal al României stabilește că **funcționarii publici** nu pot lua parte la luarea unei decizii dacă aceasta aduce beneficii materiale pentru:

- propria persoană
- soțul său, o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv
- o persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de servicii sau foloase de orice natură

Conform **articolului 147 din Codul Penal, alineatul 1**, **funcționarul public** este definit ca orice persoană care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, o însărcinare de orice natură, retribuită sau nu, în serviciul unei unități

dintre cele la care se referă art. 145, respectiv autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public, administrarea, folosirea sau exploatarea bunurilor proprietate publică, serviciile de interes public, precum și bunurile de orice fel care, potrivit legii, sunt de interes public.

Prin **funcționar** se înțelege *persoana menționată în alin. 1, precum și orice salariat care exercită o însărcinare în serviciul unei alte persoane juridice decât cele prevăzute în acel alineat.*

Fapta funcționarului public care, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, îndeplinește un act ori participă la luarea unei decizii prin care s-a realizat, direct sau indirect, un folos material pentru aceste categorii, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea dreptului de a ocupa o funcție publică pe durată maximă.

Dispozițiile nu se aplică în cazul emiterii, aprobării sau adoptării actelor normative.

Atenție!

1. Folosul obținut este exclusiv material.
2. Sfera persoanelor pentru care poate fi generat folosul este circumstanțiată:
 - pentru propria persoană
 - pentru soț sau o rudă sau afin (rudele soțului) până la gradul II inclusiv – adică părinți, copii, frați, surori și soții sau soțiile acestora
 - pentru persoane cu care s-a aflat în raporturi comerciale sau de muncă în ultimii 5 ani
 - pentru persoane de la care a beneficiat de servicii sau foloase de orice natură
3. În tradiția reglementărilor românești, procedurile privind actele normative au fost constant excluse de la aplicarea prevederilor referitoare la conflictul de interese. Rațiunea acestei excepții ține de natura actelor normative. Acestea au aplicabilitate generală. Uneori, în practică, sub titulatura de act normativ se ascund acte individuale, acte care de fapt privesc un singur sau un număr limitat de subiecți de drept.

Alte infracțiuni înrudite, **Legea 78/2000** - *Competența aparține Direcției Naționale Anticorupție sau, după caz, altor structuri de parchet din Ministerul Public*

Conform **articolului 12**, se pedepsesc cu închisoarea de la 1 la 5 ani faptele de mai jos dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite:

- efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale;

- folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații.

Conform [articolului 13](#), se pedepsește cu închisoarea la unu la cinci ani fapta persoanei care deține o funcție de conducere într-un partid, într-un sindicat sau patronat ori în cadrul unei persoane juridice fără scop patrimonial, de a folosi influența ori autoritatea sa în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite.

Exemplu

Doamna X este primar al comunei A. În timpul exercitării funcției, obține informații despre proprietăți care urmează a fi expropriate. Primarul X cumpără proprietățile respective și primește despăgubiri pe ele. Acest caz depășește conflictul de interese și se încadrează în prevederile articolului 12.

Pentru situațiile reglementate penal, atunci când sunt întrunite condițiile enumerate în art. 253¹ sau de alte infracțiuni speciale, [norma penală are prioritate și va înlătura de la aplicare norma administrativă](#).

B. Drept administrativ - Competența aparține Agenției Naționale de Integritate (ANI)

Pentru toate categoriile de aleși locali

Conform [articolului 75 din Legea 393/2004](#), [aleșii locali au un interes personal](#)³ într-o anumită problemă, dacă au posibilitatea să anticipeze că o decizie a autorității publice din care fac parte ar putea genera un beneficiu sau un dezavantaj pentru:

- propria persoană
- soț, soție, rude sau afini până la gradul al doilea inclusiv.
- orice persoană fizică sau juridică cu care au o relație de angajament, indiferent de natura acestuia;
- o societate comercială la care dețin calitatea de asociat unic, funcția de administrator sau de la care obțin venituri;
- o altă autoritate din care fac parte;
- orice persoană fizică sau juridică, alta decât autoritatea din care fac parte, care a făcut o plată către aceștia sau a efectuat orice fel de cheltuieli ale acestora;
- o asociație sau fundație din care fac parte.

Potrivit [articolului 47](#) din aceeași lege, aleșii locali sunt obligați să menționeze expres situațiile în care interesele lor personale contravin intereselor generale. În cazurile

3 Atât potențial cât și actual

în care **interesul personal nu are caracter patrimonial**, consiliile locale pot permite participarea la vot a consilierului.

Primari și viceprimari

Conform **articolului 76, (1) din Legea 161/2003**, primarii și viceprimarii sunt obligați să nu emită un act administrativ sau să nu încheie un act juridic ori să nu emită o dispoziție dacă aduce vreun folos material pentru:

- propria persoană
- pentru soț/soție
- rudele sale de gradul I.

Actele emise cu încălcare acestei reguli sunt lovite de nulitate absolută.

Exemplu

X este primar în localitatea A. Fiul și soția sa sunt administratori la societatea comercială D. X încheie un contract cu societatea comercială D.

Consilieri locali

Legea 215/2001, art. 46 interzice **consilierilor locali** să ia parte la deliberarea și adoptarea hotărârilor în care au un interes patrimonial față de problema supusă dezbaterii. Interesul poate fi personal sau prin soție/soț, afini sau rude de până la gradul al patrulea inclusiv.

Hotărârile adoptate prin încălcarea acestei prevederi sunt nule de drept. Nulitatea se constată de către instanța de contencios administrativ. Acțiunea poate fi introdusă de orice persoană interesată.

Consilierii trebuie să anunțe la începutul ședinței un potențial conflict, aspect care se consemnează alături de abținerea de la vot în procesul verbal al ședinței (art. 77 (2), Legea 393/2004).

Atenție!

Conform **Legii 161/2003, articolul 90**, consilierii locali care au funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor ori alte funcții de conducere, precum și calitatea de acționar sau asociat la societățile comerciale cu capital privat sau cu capital majoritar de stat ori cu capital al unei unități administrativ-teritoriale **nu pot încheia contracte comerciale de prestări de servicii, de executare de lucrări, de furnizare de produse sau contracte de asociere** cu autoritățile administrației publice locale din care fac parte, cu instituțiile sau regiile autonome de interes local aflate în subordinea ori sub autoritatea consiliului local sau județean respectiv ori cu societățile

comerciale înființate de consiliile locale sau consiliile județene respective.

Încălcarea dispoziției de mai sus atrage încetarea de drept a mandatului de ales local la data încheierii contractelor.

Constatarea încetării mandatului de consilier local se face prin ordin al prefectului, la propunerea secretarului unității administrativ-teritoriale. Ordinul emis de prefect poate fi atacat la instanța de contencios administrativ competentă.

Prevederile referitoare la încheierea de drept a mandatului nu se aplică dacă, până la emiterea ordinului de către prefect, se face dovada că încălcarea dispozițiilor art. 90 a încetat ([art. 92](#)).

Exemplu

X este consilier local în localitatea Y. X este directorul general al firmei ABC. În consiliul local este înaintat un proiect de hotărâre prin care se propune reducerea cu 20% a taxei de depozitare a gunoiului pentru firma ABC. Consilierul local votează proiectul de hotărâre.

Președinți și vicepreședinți de consilii județene

Președinților și vicepreședinților de consilii județene li se interzice, conform reglementărilor [Legii 161/2003, articolul 77](#)⁴, să ia parte la deliberarea și adoptarea hotărârilor în care au un interes patrimonial față de problema supusă dezbaterii. Interesul poate fi personal sau prin soție/soț, afini sau rude de până la gradul al patrulea inclusiv.

Hotărârile adoptate prin încălcarea acestei prevederi sunt nule de drept. Nulitatea se constată de către instanța de contencios administrativ. Acțiunea poate fi introdusă de orice persoană interesată.

Consilieri județeni

[Articolul 77 din Legea 161/2003](#) nu permite [consilierilor județeni](#) să ia parte la deliberarea și adoptarea de hotărâri dacă au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterii. Interesul poate fi personal sau prin soție/soț, afini sau rude de până la gradul al patrulea inclusiv.

Aceștia trebuie să își prezinte interesele personale la începutul ședinței dacă participarea la luarea deciziei ar aduce beneficii personale, pentru soț/soție, afini sau rude de până la gradul al patrulea inclusiv. Acest fapt se concretizează în anunțarea potențialului conflict și abținerea de la vot, fapte care se consemnează în procesul

⁴ Acesta face trimitere la prevederile articolului 47 din legea 215/2001, cu completările ulterioare

verbal al ședinței (articolul 77 (2), Legea 393/2004).

Hotărârile adoptate prin încălcarea acestei prevederi sunt nule de drept. Nulitatea se constată de către instanța de contencios administrativ. Acțiunea poate fi introdusă de orice persoană interesată.

Atenție!

Conform Legii 161/2003, articolul 90, consilierii județeni care au funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor ori alte funcții de conducere, precum și calitatea de acționar sau asociat la societățile comerciale cu capital privat sau cu capital majoritar de stat ori cu capital al unei unități administrativ-teritoriale **nu pot încheia contracte comerciale de prestări de servicii, de executare de lucrări, de furnizare de produse sau contracte de asociere** cu autoritățile administrației publice locale din care fac parte, cu instituțiile sau regiile autonome de interes local aflate în subordinea ori sub autoritatea consiliului local sau județean respectiv ori cu societățile comerciale înființate de consiliile locale sau consiliile județene respective.

Încălcarea dispoziției de mai sus atrage încetarea de drept a mandatului de ales local la data încheierii contractelor.

Constatarea încetării mandatului de consilier se face prin ordin al prefectului, la propunerea secretarului unității administrativ-teritoriale. Ordinul emis de prefect poate fi atacat la instanța de contencios administrativ competentă.

Prevederile referitoare la încheierea de drept a mandatului nu se aplică dacă, până la emiterea ordinului de către prefect, se face dovada că încălcarea dispozițiilor art. 90 a încetat (art. 92).

Pentru funcționarii publici

Situațiile în care un funcționar public se află în conflict de interese sunt specificate în articolul 79, cartea I, titlul IV, capitolul I din Legea 161/2003. Acesta apare atunci când:

- este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;
- participă în cadrul aceleiași comisii, constituite conform legii, cu funcționari publici care au calitatea de soț sau rudă de gradul I;
- interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudelor sale de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției publice.

În situația în care există un conflict de interese, funcționarul este obligat să se abțină

de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și să-l informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției publice, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință. Încălcarea dispozițiilor poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii.

În cazurile menționate anterior, conducătorul autorității sau instituției publice, la propunerea șefului ierarhic căruia îi este subordonat direct funcționarul public în cauză, va desemna un alt funcționar public, care are aceeași pregătire și nivel de experiență.

Declarația de interese

[Legea 393/2004](#) cuprinde prevederi care definesc interesele personale care pot conduce, pe de o parte, la conflictul de interese propriu-zis, actual, cât și la cel aparent și, pe de altă parte, depășește sfera de declarare a intereselor, prin intermediul declarației de interese – obligatorie conform Legii 176/2010.

Astfel, declarația de interese nu include spre exemplu membrii de familie, ori conflictul de interese definit prin Legea 393 se referă și la aceștia. Aceste situații care generează conflictul de interese potrivit Legii 393 trebuie făcute publice în conformitate cu această lege, nu în conformitate cu Legea 176, în care nu sunt prevăzute. Așadar, sunt interese care nu sunt incluse în declarația de interese obligatorie prin Legea 176/2010, dar care conduc conform legislației la conflicte de interese.

Mai mult, Legile 161/2003 și 215/2001 stabilesc anumite obligații specifice pentru consilierii locali și județeni, pentru primari și viceprimari, precum și pentru președintele și vicepreședintele consiliului județean. Cu toate acestea, Legea 393 cuprinde obligații mai stricte, care se aplică în practică chiar dacă nu sunt acoperite și de actele normative menționate anterior (Legile 161/2003 și 215/2001). Spre exemplu, dacă acțiunea unui primar se include în definiția Legii 393, dar nu apare și în Legea 161 ea va fi sancționată conform prevederilor din primul act normativ. Un astfel de caz este situația avantajelor nepatrimoniale acoperite de Legea 393, dar nu și de 161.

Potrivit [articolului 74 din Legea 393/2004](#), [aleșii locali și funcționarii publici](#)⁵ sunt obligați să își facă publice interesele personale printr-o declarație pe propria răspundere – fapt specificat și în [Legea 176/2010](#) - depusă în dublu exemplar la secretarul unității administrativ teritoriale.

Un exemplar al declarației se păstrează de către secretar într-un dosar special, denumit registru de interese. Cel de-al doilea exemplar se transmite la secretarul general al prefecturii, care le va păstra în registrul general de interese.

Declarația privind interesele personale include conform [articolului 76 din Legea 393/2004](#):

- funcțiile deținute în cadrul societăților comerciale, autorităților și instituțiilor publice, asociațiilor și fundațiilor;
- veniturile obținute din colaborarea cu orice persoană fizică sau juridică și natura colaborării respective;
- participarea la capitalul societăților comerciale, dacă aceasta depășește 5% din capitalul societății;
- participarea la capitalul societăților comerciale, dacă aceasta nu depășește 5% din capitalul societății, dar depășește valoarea de 100.000.000 lei;
- asociațiile și fundațiile ai căror membri sunt;
- bunurile imobile deținute în proprietate sau în concesiune;
- funcțiile deținute în cadrul societăților comerciale, autorităților sau instituțiilor publice de către soț/soție;
- bunurile imobile deținute în proprietatea sau în concesiune de către soț/soție și copii minori;
- lista proprietăților deținute pe raza unității administrativ- teritoriale din ale căror autorități ale administrației publice locale fac parte;
- cadourile și orice beneficii materiale sau avantaje făcute de orice persoană fizică ori juridică, legate sau decurgând din funcția deținută în cadrul autorității administrației publice locale; orice cadou sau donație primită de aleșii locali într-o ocazie publică sau festivă devin proprietatea acelei instituții ori autorități;
- orice alte interese, stabilite prin hotărâre a consiliului local, în cazul primarilor, viceprimarilor și consilierilor locali, sau prin hotărâre a consiliului județean, în cazul președintelui și vicepreședintelui acestuia și al consilierilor județeni.

5 Prin aleși locali și funcționari publici înțelegem: aleșii locali (primar, viceprimar, consilier local, consilier județean, președinte al consiliului județean, vicepreședinte al consiliului județean), persoanele cu funcții de conducere și de control, precum și funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special, care își desfășoară activitatea în cadrul tuturor autorităților publice locale sau, după caz, în cadrul tuturor instituțiilor publice, personalul instituțiilor publice, inclusiv personalul angajat cu contract individual de muncă, implicat în realizarea procesului de privatizare, precum și personalul instituțiilor și autorităților publice, inclusiv personalul angajat cu contract individual de muncă, care administrează sau implementează programe ori proiecte finanțate din fonduri externe sau din fonduri bugetare, prefectii și subprefecții, candidații pentru funcțiile de consilier județean, consilier local, președinte al consiliului județean sau primar.

Conform [articolului 111 din Legea 161/2003](#), declarația de interese se depune pe propria răspundere, cu privire la funcțiile și activitățile pe care le desfășoară, cu excepția celor legate de mandatul sau funcția publică pe care o exercită. Funcțiile și activitățile care se includ în declarația de interese sunt:

- calitatea de asociat sau acționar la societăți comerciale, companii/societăți naționale, instituții de credit, grupuri de interes economic, precum și membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale;
- funcția de membru în organele de conducere, administrare și control ale societăților comerciale, regiilor autonome, companiilor/societăților naționale, instituțiilor de credit, grupurilor de interes economic, asociațiilor sau fundațiilor ori al altor organizații neguvernamentale;
- calitatea de membru în cadrul asociațiilor profesionale și/sau sindicale;
- calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control, retribuite sau neretribuite, deținute în cadrul partidelor politice, funcția deținută și denumirea partidului politic.

Registrul de interese are caracter public, putând fi consultat de către orice persoană, în condițiile prevăzute de [Legea 544/2001](#) privind liberul acces la informațiile de interes public ([articolul 78](#), [Legea 393/2004](#)).

Diferența între conflicte de interese și incompatibilități

Una dintre cele mai frecvente probleme care se manifestă atât în sistemul administrativ, cât și în mass media este confuzia care se creează între conflictul de interese și incompatibilități. Dacă pentru existența unui conflict de interese persoanele publice trebuie să ia o decizie care să influențeze un interes personal, pentru a se afla într-o situație de incompatibilitate un oficial public nu trebuie să ia nicio decizie, fiind suficient faptul că ocupă concomitent două sau mai multe funcții al căror cumul este interzis de lege.

Exemplu de conflict de interese

Primarul A din orașul X semnează un contract cu firma soției sale. Un alt exemplu este organizarea unei licitații de către Consiliul Județean B la care participă și câștigă firma fratelui președintelui consiliului.

Exemplu de incompatibilitate

Viceprimarul X deține în același timp și funcția de membru al consiliului de administrație al unei regii autonome de interes local sau a unei societăți comerciale aflate în subordinea de consiliul local.

INCOMPATIBILITĂȚILE

Incompatibilitățile reflectă acele situații în care un oficial public ocupă mai multe funcții în același timp, deși acest cumul este interzis de lege.

Pentru aleșii locali

Primari

Incompatibilitățile pentru funcția de primar sunt specificate în [legea 161/2003](#).

[Articolul 87](#) prevede că primarul nu poate ocupa următoarele funcții sau calități:

- consilier local;
- consilier județean;
- prefect sau subprefect;
- funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă, indiferent de durata acestuia;
- președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație ori cenzor sau orice funcție de conducere ori de execuție la societățile comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, la regiile autonome de interes național sau local, la companiile și societățile naționale, precum și la instituțiile publice;
- președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la o societate comercială;
- reprezentant al unității administrativ-teritoriale în adunările generale ale societăților comerciale de interes local sau de reprezentant al statului în adunarea generală a unei societăți comerciale de interes național;
- comerciant persoană fizică;
- membru al unui grup de interes economic⁶;
- deputat sau senator;
- ministru, secretar de stat, subsecretar de stat sau o altă funcție asimilată acestora;
- orice alte funcții publice⁷ sau activități remunerate, în țară sau în străinătate, cu excepția funcției de cadru didactic sau a funcțiilor în cadrul unor asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale.

6 Grupul de interes economic este definit de articolul 118, (1) al Legii 161/2003 și reprezintă o asociere între două sau mai multe persoane fizice sau juridice, constituită pe o perioadă determinată, în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective.

7 Acest articol include și funcțiile de viceprimar, vicepreședinte și președinte al consiliului județean

- acționar semnificativ⁸ la o societate comercială înființată de consiliul local, respectiv de consiliul județean. Incompatibilitatea există și în situația în care soțul sau rudele de gradul I ale alesului local dețin calitatea de acționar - incompatibilitatea cu calitatea de ales local intervine la data la care alesul local, soțul sau ruda de gradul I a acestuia devin acționari ([articolul 89](#)).

Primarii, primarul general pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice și al creației literar-artistice.

Exemple

X este primar în localitatea A și concomitent membru al consiliului de administrație la o societate comercială aflată în subordinea consiliului local al localității A.

Y este primar al Municipiului B. În același timp, Y este funcționar public într-o altă autoritate publică.

Viceprimar

Incompatibilitățile pentru funcția de viceprimar sunt specificate în [Legea 161/2003](#).

[Articolul 87](#) prevede că viceprimarul nu poate ocupa următoarele funcții sau calități⁹:

- consilier județean;
- prefect sau subprefect;
- funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă, indiferent de durata acestuia;
- președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație ori cenzor sau orice funcție de conducere ori de execuție la societățile comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, la regiile autonome de interes național sau local, la companiile și societățile naționale, precum și la instituțiile publice;
- președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la o societate comercială;
- reprezentant al unității administrativ-teritoriale în adunărilor generale ale societăților comerciale de interes local sau de reprezentant al statului în adunarea generală a unei societăți comerciale de interes național;

8 Acționarul semnificativ este persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

9 În conformitate cu dispozițiile art. 57 alin. (7) din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, lege organică, republicată în Monitorul Oficial nr. 123 din 20 februarie 2007 în temeiul art. III din Legea nr. 286 din 29 iunie 2006 pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată: „pe durata exercitării mandatului, viceprimarul își păstrează statutul de consilier local, fără a beneficia de indemnizația aferentă acestui statut”. În situația în care persoana care îndeplinește funcția de viceprimar nu a încasat indemnizația de consilier local, legea nu prevede nicio sancțiune, aceasta nereprezentând o încălcare a regimului incompatibilităților.

- comerciant persoană fizică;
- membru al unui grup de interes economic¹⁰;
- deputat sau senator;
- ministru, secretar de stat, subsecretar de stat sau o altă funcție asimilată acestora;
- orice alte funcții publice¹¹ sau activități remunerate, în țară sau în străinătate, cu excepția funcției de cadru didactic sau a funcțiilor în cadrul unor asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale.
- acționar semnificativ¹² la o societate comercială înființată de consiliul local, respectiv de consiliul județean. Incompatibilitatea există și în situația în care soțul sau rudele de gradul I ale alesului local dețin calitatea de acționar incompatibilitatea cu calitatea de ales local intervine la data la care alesul local, soțul sau ruda de gradul I a acestuia devin acționari ([articolul 89](#)).

Viceprimarii și viceprimarii Municipiului București pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice și al creației literar-artistice.

Exemple

X este viceprimar al orașului A. În același timp, X este reprezentant al orașului A în adunarea generală a acționarilor la o societate de interes local înființată prin hotărâre de consiliul local din localitate și președinte de ședință în cadrul aceleiași adunări.

Președintele consiliului județean

Incompatibilitățile pentru funcția de președinte al consiliului județean sunt specificate în [Legea 161/2003](#), [articolul 87](#), conform căruia nu poate ocupa următoarele funcții sau calități în timpul exercitării mandatului:

- consilier local;
- prefect sau subprefect;
- funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă, indiferent de durata acestuia;
- președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație ori cenzor sau orice funcție de conducere ori de execuție la societățile comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, la regiile autonome de interes național sau local, la companiile și societățile naționale,

10 Grupul de interes economic este definit de articolul 118, (1) al Legii 161/2003 și reprezintă o asocieră între două sau mai multe persoane fizice sau juridice, constituită pe o perioadă determinată, în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective.

11 Acest articol include și funcțiile de primar, vicepreședinte și președinte al consiliului județean

12 Acționarul semnificativ este persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

- precum și la instituțiile publice;
- președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la o societate comercială;
 - reprezentant al unității administrativ-teritoriale în adunările generale ale societăților comerciale de interes local sau de reprezentant al statului în adunarea generală a unei societăți comerciale de interes național;
 - comerciant persoană fizică;
 - membru al unui grup de interes economic¹³;
 - deputat sau senator;
 - ministru, secretar de stat, subsecretar de stat sau o altă funcție asimilată acestora;
 - orice alte funcții publice sau activități remunerate, în țară sau în străinătate, cu excepția funcției de cadru didactic sau a funcțiilor în cadrul unor asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale.
 - acționar semnificativ¹⁴ la o societate comercială înființată de consiliul local, respectiv de consiliul județean. Incompatibilitatea există și în situația în care soțul sau rudele de gradul I ale alesului local dețin calitatea de acționar incompatibilitatea cu calitatea de ales local intervine la data la care alesul local, soțul sau ruda de gradul I a acestuia devin acționari ([articolul 89](#)).

Vicepreședintele consiliului județean

Incompatibilitățile pentru funcția de vicepreședinte al consiliului județean sunt specificate în [Legea 161/2003](#). [Articolul 87](#) prevede că vicepreședintele consiliului județean nu poate ocupa următoarele funcții sau calități în timpul exercitării mandatului:

- consilier local;
- prefect sau subprefect;
- funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă, indiferent de durata acestuia;
- președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație ori cenzor sau orice funcție de conducere ori de execuție la societățile comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, la regiile autonome de interes național sau local, la companiile și societățile naționale, precum și la instituțiile publice;
- președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau

¹³ Grupul de interes economic este definit de articolul 118, (1) al Legii 161/2003 și reprezintă o asociere între două sau mai multe persoane fizice sau juridice, constituită pe o perioadă determinată, în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective.

¹⁴ Acționarul semnificativ este persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

- asociațiilor la o societate comercială;
- reprezentant al unității administrativ-teritoriale în adunările generale ale societăților comerciale de interes local sau de reprezentant al statului în adunarea generală a unei societăți comerciale de interes național;
- comerciant persoană fizică;
- membru al unui grup de interes economic¹⁵;
- deputat sau senator;
- ministru, secretar de stat, subsecretar de stat sau o altă funcție asimilată acestora;
- orice alte funcții publice¹⁶ sau activități remunerate, în țară sau în străinătate, cu excepția funcției de cadru didactic sau a funcțiilor în cadrul unor asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale.
- acționar semnificativ¹⁷ la o societate comercială înființată de consiliul local, respectiv de consiliul județean. Incompatibilitatea există și în situația în care soțul sau rudele de gradul I ale alesului local dețin calitatea de acționar incompatibilitatea cu calitatea de ales local intervine la data la care alesul local, soțul sau ruda de gradul I a acestuia devin acționari.

Consilieri locali

Incompatibilitățile pentru funcția de consilier local sunt specificate în [Legea 161/2003](#). Conform [articolului 88](#), un consilier local nu poate fi în același timp¹⁸:

- consilier județean – incompatibilitatea intervine după validarea celui de-al doilea mandat
- primar
- prefect sau subprefect;
- funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă în aparatul propriu al consiliului local respectiv sau în aparatul propriu al consiliului județean ori al prefecturii din județul respectiv;
- președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, asociat,

15 Grupul de interes economic este definit de articolul 118, (1) al Legii 161/2003 și reprezintă o asociere între două sau mai multe persoane fizice sau juridice, constituită pe o perioadă determinată, în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective.

16 Acest articol include și funcția de președinte al consiliului județean, primar sau viceprimar.

17 Acționarul semnificativ este persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

18 În conformitate cu dispozițiile art. 57 alin. (7) din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, lege organică, republicată în Monitorul Oficial nr. 123 din 20 februarie 2007 în temeiul art. III din Legea nr. 286 din 29 iunie 2006 pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată: „pe durata exercitării mandatului, viceprimarul își păstrează statutul de consilier local, fără a beneficia de indemnizația aferentă acestui statut”. În situația în care persoana care îndeplinește funcția de viceprimar nu a încasat indemnizația de consilier local, legea nu prevede nicio sancțiune, aceasta nereprezentând o încălcare a regimului incompatibilităților.

administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor la regiile autonome și societățile comerciale de interes local înființate sau aflate sub autoritatea consiliului local ori a consiliului județean respectiv sau la regiile autonome și societățile comerciale de interes național care își au sediul sau care dețin filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă;

- președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la o societate comercială de interes local ori la o societate comercială de interes național care își are sediul sau care deține filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă;
- reprezentant al statului la o societate comercială care își are sediul ori care deține filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă;
- deputat sau senator;
- ministru, secretar de stat, subsecretar de stat și funcțiile asimilate acestora;
- acționar semnificativ¹⁹ la o societate comercială înființată de consiliul local. Incompatibilitatea există și în situația în care soțul sau rudele de gradul I ale alesului local dețin calitatea de acționar incompatibilitatea cu calitatea de ales local intervine la data la care alesul local, soțul sau ruda de gradul I a acestuia devin acționari.

Exemple

Y este consilier local în consiliul local al orașului ABC. În același timp deține funcția de funcționar public.

Domnul X este consilier local. Societatea comercială A SA este înființată de către consiliul local din care acesta face parte. Domnul X este acționar unic al B SRL, care deține 30% din acțiunile Sc A SA. Calitatea de ales local este incompatibilă cu cea de acționar semnificativ la o societate comercială înființată de consiliul local, respectiv de consiliul județean.

Consilieri județeni

Incompatibilitățile pentru funcția de consilier județean sunt specificate în [Legea 161/2003](#). Conform [articolului 88](#), un consilier județean nu poate fi în același timp:

- consilier local – incompatibilitatea intervine după validarea celui de-al doilea mandat
- primar sau viceprimar;
- prefect sau subprefect;
- funcționar public sau angajat cu contract individual de muncă în aparatul propriu al consiliului local respectiv sau în aparatul propriu al consiliului județean ori al prefecturii din județul respectiv;

¹⁹ Acționarul semnificativ este persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

- președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, asociat, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor la regiile autonome și societățile comerciale de interes local înființate sau aflate sub autoritatea consiliului local ori a consiliului județean respectiv sau la regiile autonome și societățile comerciale de interes național care își au sediul sau care dețin filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă;
- președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la o societate comercială de interes local ori la o societate comercială de interes național care își are sediul sau care deține filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă;
- reprezentant al statului la o societate comercială care își are sediul ori care deține filiale în unitatea administrativ-teritorială respectivă;
- deputat sau senator;
- ministru, secretar de stat, subsecretar de stat și funcțiile asimilate acestora.
- acționar semnificativ²⁰ la o societate comercială înființată de consiliul județean. Incompatibilitatea există și în situația în care soțul sau rudele de gradul I ale alesului local dețin calitatea de acționar incompatibilitatea cu calitatea de ales local intervine la data la care alesul local, soțul sau ruda de gradul I a acestuia devin acționari.

Exemple

Domnul Z este consilier județean în Județul A. În același timp este și administrator și membru al consiliului de administrație pentru SC. C SA, companie înființată de către consiliul județean.

Doamna F este consilier județean în Județul L. Aceasta deține în paralel funcția de director al unei direcții din cadrul consiliului județean L.

Domnul Y este consilier județean în județul R. În paralel, domnul Y este director adjunct, ulterior director general și președinte al consiliului de administrație al unei regii autonome de interes național care are sedii în județul R.

Prefect și subprefect

Prefecții și subprefecții nu pot deține concomitent cu această funcție și următoarele funcții sau calități (art. 85, Legea 161/2003):

- deputat sau senator;
- primar și viceprimar, primar general și viceprimar al municipiului București;
- consilier local sau consilier județean;

²⁰ Acționarul semnificativ este persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

- o funcție de reprezentare profesională salarizată în cadrul organizațiilor cu scop comercial;
- președinte, vicepreședinte, director general, director, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor la societățile comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, precum și la instituțiile publice;
- președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la societățile comerciale prevăzute la litera anterioară (e);
- reprezentant al statului în adunările generale ale societăților comerciale prevăzute la lit. e);
- manager sau membru al consiliilor de administrație ale regiilor autonome, companiilor și societăților naționale;
- comerciant persoană fizică;
- membru al unui grup de interes economic;
- o funcție publică încredințată de un stat străin, cu excepția acelor funcții prevăzute în acordurile și convențiile la care România este parte.

Prefecții și subprefecții pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice și al creației literar-artistice.

Conform [articolului 86](#), la data depunerii jurământului sau la data numirii în funcție, persoanele care urmează să exercite funcția de prefect sau subprefect sunt obligate să declare că nu se află în unul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute de lege.

În cazul în care situația de incompatibilitate apare în timpul exercitării funcției de prefect și subprefect, constatarea cazului de incompatibilitate se face de ministrul administrației publice, care îl va informa pe primul-ministru, pentru a dispune măsurile necesare.

Când intervine incompatibilitatea?

Conform [articolului 91 din Legea 161/2003](#), pentru toți aleșii locali starea de incompatibilitate intervine [numai după validarea mandatului](#). Alesul local poate renunța la funcția deținută înainte de a fi numit sau ales în funcția care atrage starea de incompatibilitate sau în cel mult [15 zile](#) de la numirea sau alegerea în această funcție

În situația în care alesul local aflat în stare de incompatibilitate nu renunță la una dintre cele două funcții incompatibile în termen, prefectul va emite un ordin prin care constată încetarea de drept a mandatului de ales local la data împlinirii termenului de 15 zile sau, după caz, 60 de zile, la propunerea secretarului unității administrativ-teritoriale. Orice persoană poate sesiza secretarul unității administrativ-teritoriale. Ordinul emis de prefect poate fi atacat la instanța de contencios administrativ competentă.

Pentru funcționarii publici

Criterii de incompatibilitate

Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu orice altă funcție publică, precum și cu funcțiile de demnitate publică ([articolul 94 din Legea 161/2003](#)).

Incompatibilitatea la funcționarii publici se manifestă prin faptul că nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate ([art. 94, alineatul 2](#)):

- a. în cadrul autorităților sau instituțiilor publice
- b. în cadrul cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale²¹
- c. în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public
- d. în calitate de membru al unui grup de interes economic²²

Atenție!

Starea de incompatibilitate **nu se aplică** pentru cazurile prevăzute de literele a) și c) dacă:

- este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să reprezinte interesele statului în legătură cu activitățile desfășurate de operatorii economici cu capital ori patrimoniu integral sau majoritar de stat, în condițiile rezultate din actele normative în vigoare;
- este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să participe în calitate de reprezentant al autorității ori instituției publice în cadrul unor organisme sau organe colective de conducere constituite în temeiul actelor normative în vigoare;
- exercită un mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare.

Atenție!

Nu se află în situație de incompatibilitate, funcționarul public care este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din **fonduri**

²¹ La încheierea mandatului demnitarului, funcționarul public este reîncadrat în funcția publică deținută sau într-o funcție similară.

²² Grupul de interes economic este definit de articolul 118, (1) al Legii 161/2003 și reprezintă o asocierie între două sau mai multe persoane fizice sau juridice, constituită pe o perioadă determinată, în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective.

comunitare nerambursabile postaderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, cu excepția funcționarilor publici care exercită atribuții ca auditor sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul acesteia și a funcționarilor publici care fac parte din echipa de proiect, dar pentru care activitatea desfășurată în cadrul respectivei echipe generează o situație de conflict de interese cu funcția publică pe care o ocupă.

Exemplu

Primăria X câștigă un proiect finanțat din fonduri structurale. Echipa de proiect, incluzând managerul de proiect, asistent, responsabil financiar a fost formată din funcționari publici din Primăria X. Funcționarilor publici li s-au încheiat contracte de muncă pe lângă cele deja existente. Conform alineatului 2, litera a), articolul 94 din Legea 161/2003, funcționarii publici nu pot deține alte activități remunerate în cadrul instituțiilor publice.

Funcționarii publici care, în exercitarea funcției publice, au desfășurat activități de monitorizare și control cu privire la societăți comerciale sau alte unități cu scop lucrativ de natura celor prevăzute la alin. (2) lit. c) nu pot să-și desfășoare activitatea și nu pot acorda consultanță de specialitate la aceste societăți timp de 3 ani după ieșirea din corpul funcționarilor publici.

Funcționarii publici, funcționarii publici parlamentari și funcționarii publici cu statut special²³ pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice (art. 96 al Legii 161/2003).

De asemenea, pot exercita funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate, potrivit fișei postului²⁴.

În ceea ce privește legătura indirectă, intenția legiuitorului este aceea de a face o legătură între pregătirea profesională a funcționarului public și funcția pe care acesta o exercită.

Cu titlu de exemplu, o persoană numită în funcția publică de consilier juridic și care în fișa postului nu are atribuții de reprezentare în fața organelor jurisdicționale a entității publice respective, nu poate reprezenta juridic o altă entitate, din sectorul privat, în fața unor astfel de organe.

Funcționarii au dreptul la asociere sindicală și deci pot înființa organizații sindicale,

²³ Documentele care alcătuiesc dosarul profesional sunt gestionate de către autoritatea sau instituția publică la care aceștia sunt numiți.

²⁴ Această prevedere a fost introdusă prin articolul 40, alineatul 3 al Legii nr. 284 din 28/12/2010, Lege cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice

adera la ele și exercita orice mandat în cadrul acestora (art. 29, Legea 188/1999).

Raporturi ierarhice directe

Articolul 95 interzice raporturile ierarhice directe în cazul în care funcționarii publici respectivi sunt soți sau rude de gradul I – inclusiv dacă superiorul are calitatea de demnitar. Persoanele care se află în una dintre situațiile de mai sus trebui să opteze, în termen de 60 de zile, pentru încetarea raporturilor ierarhice directe sau renunțarea la calitatea de demnitar.

Existența raportului ierarhic între soți sau rude de gradul I și neîndeplinirea obligației de a opta se constată de către șeful ierarhic superior al funcționarilor publici respectivi, care dispune încetarea raporturilor ierarhice directe dintre funcționarii publici soți sau rude de gradul I.

Dacă superiorul este demnitar și nu se îndeplinește obligația de a opta, situația se constată, după caz, de către primul-ministru, ministru sau prefect, care dispune încetarea raporturilor ierarhice directe dintre demnitar și funcționarul public soț sau rudă de gradul I.

Candidaturi

Funcționarul public poate candida pentru o funcție eligibilă sau poate fi numit într-o funcție de demnitate publică (art. 97 al Legii 161/2003).

Raportul de serviciu al funcționarului public se suspendă:

- pe durata campaniei electorale, până în ziua ulterioară alegerilor, dacă nu este ales;
- până la încetarea funcției eligibile sau a funcției de demnitate publică, în cazul în care funcționarul public a fost ales sau numit.

Înalții funcționari publici și funcționarii publici de conducere pot fi numiți în funcții de demnitate publică numai după încetarea, în condițiile legii, a raporturilor de serviciu și pot candida pentru funcții de demnitate publică numai după încetarea, în condițiile legii, a raporturilor de serviciu (art. 34 din Legea 188/1999)

Apartenența la formațiuni politice

Funcționarii publici pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, însă le este interzis să fie membri ai organelor de conducere ale partidelor politice și să exprime sau să apere în mod public pozițiile unui partid politic (art. 98 al Legii 161/2003 și articolul 44 ale legii 188/1999).

În alții funcționari publici nu pot fi membri ai unui partid politic, sub sancțiunea destituirii din funcția publică.

Incompatibilități privind apartenența la organele de conducere a sindicatelor

În situația în care în alții funcționari publici sau funcționarii publici care au calitatea de ordonatori de credite sunt aleși în organele de conducere a organizațiilor sindicale, aceștia au obligația ca în termen de 15 zile de la alegerea în organele de conducere ale organizațiilor sindicale să opteze pentru una dintre cele două funcții. În cazul în care funcționarul public optează pentru desfășurarea activității în funcția de conducere în organizațiile sindicale, raporturile de serviciu ale acestuia se suspendă pe o perioadă egală cu cea a mandatului în funcția de conducere din organizația sindicală.

Funcționarii publici, alții decât cei prevăzuți mai sus, pot deține simultan funcția publică și funcția în organele de conducere ale organizațiilor sindicale, cu obligația respectării regimului incompatibilităților și al conflictelor de interese care le este aplicabil.

Sanțiuni

Legea 188/1999 prevede în articolul 101 modalitățile de destituire a funcționarilor publici din funcție. Astfel, destituirea se face prin act administrativ de către persoana care are competența legală de numire în funcția publică, ca sancțiune disciplinară aplicată pentru motive imputabile funcționarului public, în următoarele cazuri:

- pentru săvârșirea repetată a unor abateri disciplinare sau a unei abateri disciplinare care a avut consecințe grave;
- dacă s-a ivit un motiv legal de incompatibilitate, iar funcționarul public nu acționează pentru încetarea acestuia într-un termen de 10 zile calendaristice de la data intervenirii cazului de incompatibilitate.

Actul administrativ se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii. Comunicarea actului administrativ trebuie să se facă anterior datei destituirii din funcția publică.

În contextul respectării prevederilor legii privind incompatibilitățile și conflictele de interese, Agenția Națională de Integritate este instituția căreia îi revine sarcina legală de evaluare a prezumțivelor situații de incompatibilitate și conflicte de interese. Aceasta, urmare a procedurii prevăzute de Legea 176/2010, întocmește un raport de evaluare privind existența unei stări de incompatibilitate sau a unui conflict de interese, după caz. Acest raport poate fi contestat în instanță în termen de 15 zile, iar în caz de necontestare rămâne definitiv.

Ghid privind incompatibilitățile și conflictele de interese

Kingdom of the Netherlands

Project:

“Strengthening the capacity of the National Integrity Agency”

This project is financially supported by the Matra-KAP Programme of the Royal Netherlands Embassy in Bucharest

Project:

“Increasing accountability in public administration”

Supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA Financial Mechanism